

prima instanță - (judecătoria Cimișlia) S. Aramă
instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, I. Cotruță, N. Simciuc

Î N C H E I E R E

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Iurie Crivorucica în
interesele recurentului Pogorneț Nina,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Pogorneț Nina
împotriva lui Antoci Ion privind constatarea faptului acceptării succesiunii și
anularea certificatelor de moștenitor legal,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017 prin care a fost
respins apelul declarat de Pogorneț Nina și s-a menținut hotărârea judecătoreiei
Cimișlia din 25 noiembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 16 martie 2015 Pogorneț Nina s-a adresat în instanța de judecată cu cererea
de chemare în judecată împotriva lui Antoci Ion privind constatarea faptului
acceptării succesiunii prin intrarea în posesie asupra patrimoniului rămas în urma
decesului mamei sale și declararea nulității certificatelor de moștenitor legal.

În motivarea cererii de chemare în judecată a reiterat că, pîrîtul Antoci Ion este
fratele ei, anterior împreună cu toți frați și părinții au locuit împreună în localitatea
Mihailovca r-nul Cimișlia.

La 27 mai 1992 a decedat tatăl lor, Antoci Grigore, iar la 22 septembrie 1998 a
decedat și mama lor, Antoci Elisaveta.

Menționează reclamanta că, toate cheltuielile pentru înmormântarea părinților
au fost suportate de către ea. După înmormântare, s-a adresat la notar pentru a
deschide procedura succesorală, însă i-a fost recomandat să se adreseze după ce va
reveni de peste hotarele țării fratele mai mic.

Susține că, după decesul mamei, a îngrijit de casă și a prelucrat terenurile
agricole, astfel, acceptând moștenirea rămasă după decesul părinților.

În luna decembrie 2014 a constatat că toate actele cu privire la moștenire sunt
perfectate după fratele său, Antoci Ion, iar de la Oficiul Cadastral Teritorial Cimișlia
a aflat că bunurile părinților au fost transmise pârâtului în baza certificatelor de

moștenitor legal.

Consideră că, certificatele de moștenitor legal eliberate pe numele lui Antoci Ion sunt ilegale, pe motiv că ea de facto a intrat în posesia bunurilor succesoriale, în mod tacit, iar eliberarea certificatelor de moștenitor legal a avut loc după expirarea termenului de 6 luni, ceea ce intră în contradicție cu prevederile art. 1517 Codul civil și a prevederilor art. 58 lit. b) din Legea cu privire la notariat.

Solicită constatarea faptului acceptării succesiunii, în urma decesului mamei sale, prin intrarea în posesie asupra patrimoniului succesoral și anume, asupra casei de locuit individuală cu suprafața de 74.5 m², construcția accesorie cu suprafața de 11,0 m², construcția accesorie cu suprafața de 16,6 m², construcția accesorie cu suprafața de 50,7 m², și terenul aferent construcției cu suprafața de 0,3641 ha, teren agricol cu suprafața de 5,2911ha, teren agricol cu suprafața de 0,2158 ha, teren agricol cu suprafața de 0,5538 ha, constatarea locului deschiderii succesiunii ultimul loc de domiciliu a defunctei Antoci Elisaveta, și anume localitatea Mihailovca, r-nul Cimișlia și declararea nulității certificatelor de moștenitor legal sub nr. 380 din 01 februarie 2007, nr.400 din 02 februarie 2007.

Prin hotărârea judecătoreiei Cimișlia din 25 noiembrie 2016 acțiunea înaintată de Pogorneț Nina a fost respinsă ca tardivă.

Pentru a hotărî astfel instanța de fond a constatat că, acțiunea civilă a fost înaintată cu încălcarea art.1538 din Codul civil, iar reclamanta nu a solicitat repunerea în termenul de adresare în instanță.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 21 decembrie 2016, Pogorneț Nina a declarat apel împotriva hotărîrii judecătoreiei Cimișlia din 25 noiembrie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea hotărîrii menționate și emiterea unei decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017 a fost admis apelul declarat de Pogorneț Nina.

S-a casat integral hotărârea judecătoreiei Cimișlia din 25 noiembrie 2016 și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Pogorneț Nina.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță a aplicat eronat legea materială, la caz nu sunt aplicabile prevederile art.1538 Codul civil deoarece obiect al prezentului litigiu constituie acceptarea succesiunii de către Pogorneț Nina prin intrarea în posesia bunurilor succesoriale rămase după decesul mamei sale și anularea certificatelor de moștenitor legal eliberate pe numele lui Antoci Ion și astfel reclamanta nu contestă acceptarea succesiunii de către ultimul.

Pentru a respinge acțiunea pe fond, instanța a reținut că reclamanta nu a dovedit faptul acceptării succesiunii prin intrarea în posesia bunurilor.

Totodată bunurile imobile menționate de către aceasta au fost deja acceptate de către Antoci Ion, acceptarea succesiunii de către moștenitori nu a fost contestată, iar dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile ce au format masa succesorală este deja înregistrat după Antoci Ion în registrul bunurilor imobile.

Referitor la cerința privind anularea certificatelor de moștenitor instanța a reținut că, potrivit materialelor dosarului pîrîtul Antoci Ion a intrat în posesia masei succesoriale în termen de șase luni după decesul mamei sale, iar procedura de eliberarea a certificatelor de moștenitor legal a fost respectată.

La 19 iulie 2017 avocatul Iurie Crivorucica în interesele recurentului Pogorneț Nina a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017 și a hotărârii judecătoreiei Cimișlia din 25 noiembrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor menționate și pronunțarea unei decizii noi de admitere a cererii de chemare în judecată înaintată de Pogorneț Nina.

Ca temei de drept recurentul a invocat prevederile art.432 alin.2) lit.a) Codul de procedură civilă, care statuează că, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu soluția instanței de apel.

Afirmă că instanța de apel nu a făcut o cercetarea multiaspectuală a tuturor probelor din dosar, la emiterea soluției s-a bazat doar pe concluziile expuse în nota informativă a Procuraturii r-nul Cimișlia, care este în contradicție cu probele dosarului. Divergențele invocate în cauză, au fost lăsate fără o apreciere justă din partea instanței, iar probele arătate în susținerea acțiunii au fost apreciate într-un mod arbitrar.

Consideră recurentul că, este eronată concluzia instanței de apel precum că, la caz nu sunt aplicabile prevederile Codul civil în redacția 1964, dar sunt aplicabile prevederile Codului Civil în redacția 2003 din motiv că dosarul succesoral a fost deschis în anul 2007, ori litigiul examinat are ca obiect drepturile asupra masei successorale care se nasc la data deschiderii succesiunii, iar la caz data deschiderii succesiunii fiind data decesului celui care a lăsat moștenirea.

În opinia recurentului instanța de apel nu a examinat corect pricina și nu a dat o apreciere justă probelor administrate în cadrul judecării cauzei în fond, iar decizia instanței de apel relevă o insuficientă analiză a probatoriului administrat în cauză ce a condus la reținerea unei situații de fapt inexacte.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 23 mai 2017.

Potrivit scrisorii de comunicare copia deciziei a fost expediată părților la 14 iunie 2017 (f.d.257), iar la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acesteia de către recurent.

Potrivit prevederilor art.434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 19 iulie 2017, respectiv termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă a fost respectat.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către avocatul Iurie Crivorucica în interesele recurentului Pogorneț Nina nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de către avocatul Iurie Crivorucica în interesele recurentului Pogorneț Nina.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Valentina Clevadî

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari